

Pogórze i Góry Kaczawskie

Kilkanaście milionów lat temu **Kraina Wygasłych Wulkanów** (obszar Gór Kaczawskich i Pogórza Kaczawskiego) była tajemniczym miejscem nękanym ciągłymi trzęsieniami ziemi, erupcjami wulkanów i spowitym wiecznym dymem. Dziś już nie ma śladu po tym katastroficznym czasie. Pozostały natomiast po nim liczne pamiątki w postaci wspaniałych krajobrazów, stożków wulkanicznych i skarbów w ziemi. Właśnie w takich niesamowitych okolicznościach przyrody mogą Państwo miło spędzić czas na wędrownkach po górach, poszukiwaniu ukrytych w ziemi agatów, zwiedzaniu jaskiń, wspinacze po ścianach kamieniołomów.

Toruń – Lubiąż – Jawor (Kościół Pokoju) – Jastrowiec – Rezerwat Przyrody Wąwóz Siedmicki – Bolków – kaplica czaszek Czeramna – Nachod – Kuks – Chełmsko Śl. – Zamek Książ – rezerwat „Buki Sudeckie” – Złotoria – zamek Grodziec – „Wąwóz Lipa – Praga – Szklarska Poręba – Śnieżne Kotły – Leszczyna – Park Krajobrazowy Chełmy – Wrocław – Toruń.

PROGRAM RAMOWY DLA TRAMPÓW - 10 DNI

Termin: 31.08 – 09.09.2015r.

Do przejechania 1700km.+ 5% = 1780km.

Koszt – 1450 zł.

*Gdziekolwiek zwrócę wzrok, wszędzie mi jedno
na północ pójdę czyli na południe:
wszędzie napotkam cień od spieki słońca
i znajdę studnię.*

*Wszędzie nad głową znajdę dach wśród nocy
i wszędzie mogę za grosz kupić chleba
i nawet nie wiem, czego ludziom w życiu
więcej potrzeba?... (Pielgrzym” Kazimierz Przerwa-Tetmajer)*

Dzień 1 - 31 wrzesień/ poniedziałek

Toruń – Lubiąż – Jastrowiec...355km.

- Wyruszamy z Torunia z parkingu przy kościele, ul. Bażyńskich, godz.7:00

- Jedziemy do **Lubiąża** (dojazd 296km.). Na godz. 13:00 zwiedzanie **Opactwa cystersów**. Zwiedzanie odbywa się w grupach co godzinę (o każdej pełnej godzinie). Zwiedzającym udostępnia się jadalnię opata, salę książęcą, kościół NMP, refektarz.

- Jawor (dojazd 40km.) – **Kościół Pokoju**

- Jedziemy do Jastrowca (dojazd 18km.) gdzie będzie nasza baza. Naszym miejscem docelowym jest agroturystyka „Chata Morgana” w Jastrowcu – 15km. od Bolkowa.
[/http://www.chatamorgana.ig.pl/sudety%20agroturystyka.html](http://www.chatamorgana.ig.pl/sudety%20agroturystyka.html)
- Zakwaterowanie
- Rozpoznanie okolicy
- Godz. 17:00 – 18:00 zaczynamy powitalną obiadokolację (alkohol we własnym zakresie)

Nocleg 1: Chata Morgana

Dzień 2 - 01 wrzesień/ wtorek

Jastrowiec – Rezerwat Przyrody „Wąwóz Siedmicki” - Bolków – Jastrowiec.....32 km.

- Śniadanie
- Podjeżdżamy do Siedmicy skąd ruszamy w kierunku Nowej Wsi Wielkiej przez Rezerwat **Wąwóz Siedmicki**: *Rezerwat „Wąwóz Siedmicki” to obszar położony między Siedmicą i Nową Wsią Wielką. Rezerwat florystyczno–geologiczny, utworzony został dla ochrony rzadkich gatunków roślin oraz law poduszkowych. U wlotu do przełomowego odcinka Wąwozu od strony Siedmicy obserwować można zieleńcową formację skalną o nazwie „Zbójcecki Zamek”. Dużą część rezerwatu zajmuje łąg jesionowo-olszowy z bagniskami. Występuje tu m.in.: buławnik mieczolistny, naparstnica zwyczajna, wawrzynek wilczełyko, mieczyk dachówkowaty, pełnik europejski i kosaciec syberyjski. Tu także spotkać można muflony. Przez rezerwat przebiega zielony szlak łączący Groblę z Muchowem.*
- Powrót na piechotę do Jastrowca (razem około 11km.)
- Odpoczynek.
- Podjeżdżamy do Bolkowa zwiedzić zamek i miasteczko.

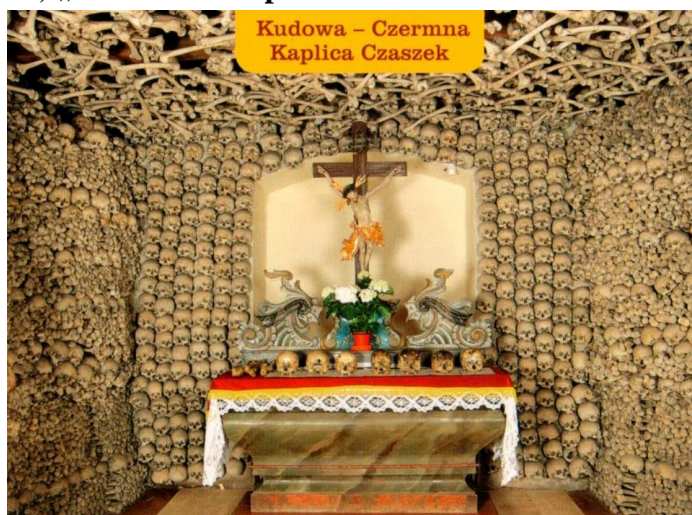

- Powrót, obiadokolacja
Nocleg 2: Chata Morgana

Dzień 3 - 02 wrzesień/ środa

Jastrowiec – Czerмна – Nachod – Kuks – Chełmsko Śl. - Jastrowiec ..203km.

- Śniadanie, o godz.8:00 wyjazd.
- Kudowa Zdrój (88km.) „Czerмна – kaplica czaszek”

- **Nachod (9km)** – Miasto rozpościera się na wysokości 346 m na poziomem morza, na obu brzegach rzeki Metuja i stanowi miejską strefę zabytkową. Pierwsze pisemne wzmianki o mieście pochodzą z 1254 roku . Małe miasteczko stopniowo zaczęło rozrastać się poza granice miejskiego grodu, osiągając doniosłe znaczenie, nabierając rozmachu do którego doszło pod koniec XIX wieku wraz z rozwojem przemysłu tekstylnego. Obecnie miasto jest naturalnym centrum historycznym, turystycznym, organizacyjnym i przemysłowym całej strefy od wejścia "Branky" aż po cały Broumowski Cypel. W mieście znajduje się cały szereg budowli historycznych - zamek renesansowy z ogrodem francuskim, kościół gotycki pod wezwaniem św. Wawrzyńca, znajdujący się na rynku Masaryka („Masarykovo náměstí,), stary Ratusz barokowy, nowy Ratusz noworenesansowy, budowla Urzędu pocztowego.
- **Kuks(26km.)** – jedna z 9 największych atrakcji Czech!!! Wschodnioczeski Kuks to jeden z najpiękniejszych kompleksów barokowych w Czechach. W pięknej wiosce z wieloma drewnianymi domami, na drugim brzegu rzeki wznosi się monumentalny kompleks barokowy, który niegdyś należał do najbardziej znanych uzdrowisk na ziemiach czeskich. Pod koniec XVII wieku, po odkryciu leczniczego źródła, hrabia Špork kazał zbudować tu uzdrowisko, którego bogate życie kulturalne, organizowane z przepychem bale, sztuki teatralne i polowania przeszły do legendy. Chociaż widać tu upływ czasu, wciąż można zachwycić się wspaniałością i przepychem baroku w jego najczystszej formie. W **szpitalu**, prowadzonym niegdyś przez Bonifratrów, można obejrzeć z przewodnikiem m.in. Kościół Trójcy Przenajświętszej, pod którym znajduje się **grobowiec** rodziny Szpork, z mumią hrabiego oraz zabytkową aptekę, jeden z dwóch najstarszych zabytków tego typu na świecie. Apteka stanowi część **Czeskiego Muzeum Farmacji**. Cykl interesujących rzeźb (Cnoty i Występki) dłuta znanego

austriackiego rzeźbiarza epoki baroku Mateusza Bernarda Brauna, stanowi największą kolekcję ludzkich charakterów „w kamieniu” na świecie. Dzieła tego niezwykłego artysty możemy podziwiać m.in. na słynnym Moście Karola w Pradze.

Około 3 km od Kuksu (wędrując czerwonym szlakiem wzdłuż rzeki) w lesie napotkamy jeszcze jedno interesujące miejsce – kamienną Szopkę. Zespół rzeźb i płaskorzeźb, również dzieła M. B. Brauna, wykonane na zlecenie hrabiego Szporka. Z ogromnych głazów i skał leżących w tym miejscu artysta stworzył niesamowite kamienne ilustracje scen i postaci biblijnych: Narodzenie Pańskie (stąd pochodzi nazwa całości), Przyjazd Trzech Króli, św. Maria Magdalena itp. Całość pozbawiona ochrony przed niszczącym działaniem natury jest już mocno zniszczona, wciąż jednak zachwyca swą wyjątkowością.

- **Chełmsko Śląskie - Domy Tkaczy Śląskich**

Jednym z największych atutów turystycznych miejscowości są XVIII-wieczne drewniane Domy Tkaczy tzw.: Dwunastu Apostołów – jedyna taka atrakcja w Europie. Domów Apostołów było dwanaście, jednak do dzisiejszych czasów ocalało jedenaście, gdyż jeden budynek – zwany Judaszem – spłonął.

Zespół dwunastu domów powstał w 1707 r., zbudowany przez Cystersów z Krzeszowa dla tkaczy płótna z Czech. Był to okres dynamicznego rozwoju miasta ukierunkowanego na uprawę lnu, dzięki czemu Chełmsko Śl. stało się ważnym ośrodkiem sukiennictwa i płóciennictwa oraz handlu tymi wyrobami – produkty sprzedawane były nie tylko w Europie, ale także w Ameryce. Cystersi z Krzeszowa sprowadzili tkaczy płótna z Czech, dla których w 1707 r. zbudowali zespół dwunastu podcieniowych domów, zwanych dzisiaj Dwunastoma Apostołami.

- Jeżeli zdążymy możemy zwiedzić jeszcze opactwo cystersów w Krzeszowie

- Powrót, obiadokolacja
Nocleg 3: Chata Morgana

Dzień 4 - 03 wrzesień/ czwartek

Jastrowiec – Zamek Książ – rezerwat Buki Sudeckie – Jastrowiec.....78km.

- Śniadanie
- Jedziemy zwiedzać zamek Książ (33,5km.) – zwiedzanie 3godz.

***Zamek Książ** leżący w granicach Wałbrzycha to jeden z najbardziej intrygujących zamków w Polsce. Znajduje się w nim szyb prowadzący do tajemniczych podziemi z czasów obecności w tym miejscu hitlerowców, którzy zamek w Książu przeznaczyli na kwaterę swoich władz. Dziś można podziwiać imponującą bryłę pałacu, niektóre jego części, tarasy i palmiarnię. Zamek otoczony jest pięknym parkiem krajobrazowym.*

- Wracamy do Chaty na obiad.

- Z Chaty mamy 5,5 km. do Rezerwatu przyrody „Buki sudeckie”. Podjeżdżamy i idziemy przez Rezerwat.

Leśny rezerwat o powierzchni 174,42 ha jest położony obrębie Nowych Rochowic i Mysłowa. Chroni naturalne zbiorowiska leśne, głównie żyznej buczyny sudeckiej, lasy wyżenne z mozaiką siedlisk - od kwaśnych dąbrów, poprzez kwaśne oraz żyzne buczyny sudeckie, po wilgotne łąki jesionowo-wiązowe. To ciekawe miejsce to jeden z najpiękniejszych kompleksów leśnych w Sudetach, ze starodrzewem, to siedliska niezwykle cennych gatunków storczyków (plamistego, fuscha, męskiego, szerokolistnego), gółki długoostrogowej, buławników mieczolistnego i czerwonego, lilii złotogłów, czosnku niedźwiedziego, żywca dziewięciolistnego i cebulkowego oraz wawrzynka wilczytyko. Bogaty jest też świat ptaków. Przez rezerwat prowadzi szlak rowerowy Zamków Piastowskich i biegnie droga Nr 3 Jelenia Góra – Bolków. Najbliżej położone miejscowości to: Nowe Rochowice ze starymi piecami wapienniczymi i Mysłów.

- Powrót, ognisko z kiełbaskami (piwo we własnym zakresie)
Nocleg 4: Chata Morgana

Dzień 5 - 04 wrzesień/ piątek

Jastrowiec – Świerzawa – Wilcza Góra – Złotoryja – Grodziec - Jastrowiec....91km.

- Śniadanie, wyjazd 9:00
- „**Organy Wielisławskie**”(17km. od Jastrowca) - 1,5 km. za Sędziszową jest *Góra Wielisławka* gdzie udajemy się zobaczyć zobaczyć pomnik przyrody **Organy Wielisławskie**. Miejsce przyciąga niezwykłymi formami ciosu ryolitowego o czerwonej barwie, ułożonymi w kształcie wachlarza. Wydobyte porfiru w nieistniejącym już tu kamieniołomie odstąpiło niezwyklej wielkości skalne organy, które swoje istnienie zawdzięczają permskiemu wulkanizmowi sprzed 300-250 mln lat. Na szczycie, z którego rozciąga się piękny widok na Góry Kaczawskie, znajdują się pozostałości podwójnego średniowiecznego grodziska z ruinami zamku zbójnickiego i karczmy. Wnętrze góry penetrują poszukiwacze skarbów i złota, stąd liczne w niej sztolnie, jamy i tajemnicze zapadliska. Wielisławka jest również ostoją wielu cennych i rzadkich gatunków fauny i flory, które pięknie ukazuje 3,2 km edukacyjna ścieżka przyrodnicza. Droga pod Organy wiedzie obok młyna wodnego i systemu grobli, pochodzących z 1827 r.

- **Wilcza Góra (14km.), Złotoryja** – jest pozostałością wulkanu, który był aktywny w trzeciorzędzie, w środkowym miocenie, ok. 15,5 mln lat temu, w związku z zachodzącymi wówczas alpejskimi ruchami górotwórczymi. Obecnie widoczne wzniesienie nie stanowi jednak stożka wulkanicznego, lecz resztkę komina, którym magma przedostawała się ku powierzchni, tzw. nek. Stożek wulkanu znajdował się wyżej, ale w późniejszych okresach został zniszczony i odsłoniły się głębsze warstwy skał. Dzięki wyrobiskom kamieniołomów można tu obserwować niemal pełny przekrój komina wulkanicznego, z różnymi rodzajami skał wulkanicznych i starszych piaskowców oraz efekty innych zjawisk wulkanicznych. Najciekawszą formą jest tzw. róża bazaltowa – układ słupów rozchodzących się gwiazdźście z jednego punktu.

- **Złotoryja** – zwiedzamy **Fabrykę ozdób choinkowych Vitbis** w Złotoryji
- **Zamek Grodziec** (dojazd 20km.)

Położony w malowniczej scenerii bazaltowego wzgórza u podnóża Krainy Wygasłych Wulkanów zamek, już w I połowie XIX wieku uznawany był za wielką atrakcję turystyczną. Pierwsze zmianki o tym architektonicznym cudzie pochodzą z 1155 roku. Dwadzieścia lat później książę **Bolesław Wysoki** wystawił tu przywileje **cystersom z Lubiąża**. Dzisiejszy wygląd Zamek zawdzięcza **Henrykowi Brodatemu**, który przebudował drewniano – ziemny gród na murowany. Podczas **wojen husyckich** obiekt został zniszczony. Dopiero na przełomie XV i XVI wieku, za sprawą **Fryderyka I i Fryderyka II**, zamek powrócił do swoich lat świetności i stał się niepowtarzalną rezydencją gotycko – renesansową na Dolnym Śląsku. Po raz kolejny doszło do zniszczenia zamku podczas **wojny 30-letniej**. Po tych wydarzeniach prace konserwatorskie trwały bardzo długo. Remont ruszył już w 1800 r., jednak dopiero na

początku następnego wieku, dzięki niemieckiemu architektowi i konserwatorowi zabytków **Bodo Ebhardtowi** odnowiono budowlę. Odrestaurowanym obiektem nie nacieszono się zbyt długo. **W 1945 r. zamek spłonął.** Jego ponowną odbudowę rozpoczęto w **1959 r.** Kręcono tutaj wiele **filmów** (*Przyłbice i kaptury, Wiedźmina, Torasa Bulbę, Kwiat diabła, Pamiętniki Fanny Hill*).

- Powrót, obiadokolacja.
Nocleg 5: Chata Morgana

Dzień 6 - 05 wrzesień/ sobota

Dzień trekkingowo – wypoczynkowy/kierowca ma wolne.

- Śniadanie
- O godz. 9:00 wyruszamy na pieszą wędrowkę niebieskim szlakiem (13,5km. w obie strony) do „Wąwozu Lipy”.
„Wąwóz Lipy” - został utworzony w 1996 w celu ochrony najliczniejszego w Polsce stanowiska **salamandry plamistej**. Jest to rezerwat geologiczno - florystyczny, powołany dla zachowania naturalnych lasów oraz zbiorowisk naskalnych wraz z różnymi typami pomnikowych **głazów narzutowych**. Znajdują się tu cenne zbiorowiska roślin, w tym aż 22 gatunki chronione.

Powrót, obiad, leniuchowanie.

- Relaks: basen (9m. długości), stół do ping-ponga, boisko do siatkówki, bilard, hamaki.
- Wieczorem gnisko z kiełbaskami (piwo we własnym zakresie).
Nocleg 6: Chata Morgana

Dzień 7 - 06 wrzesień/ niedziela

Jastrowiec – Praga – Jastrowiec....390km.

- Śniadanie, godz. 7:00 wyjazd
- Wyjazd do Pragi na całodzienne zwiedzanie. (dojazd 195km.) Ze Szklarskiej Poręby bierzemy przewodnika.
- 5 godzin zwiedzania praskich zabytków pod opieką przewodnika obejmuje Stare Miasto wraz z siedzibą władców Czech - Hradczanami , Katedrą Św. Wita , Mostem Karola oraz Placem Waclawa.
- Czas wolny 1-1,5 godz.
- Godz.16:00 wyjazd do Jastrowca.
- W Jastrowcu jesteśmy około godz.20:00, ognisko z kiełbaskami (piwo we własnym zakresie)
Nocleg 7: Chata Morgana

Dzień 8 - 07 wrzesień/ poniedziałek

Jastrowiec – Szklarska Poręba – Śnieżne Kotły – Jastrowiec....100km.

- Śniadanie
- Godz.8:00 wyjazd do Szklarskiej Poręby

- Idziemy trasą : Szklarska Poręba ↔ Śnieżne Kotły (Czas przejścia: Dojście: 2 g 45 min, Powrót 2 g 15 min)

Szlak: żółty, zielony

Długość i czas przejścia trasy:

1. Szklarska Poręba Górna
2. Szklarska Poręba Górna PKS 0,5 km 10 min
3. Złote Jamy 2 km 30 min
4. Odejście drogi do pośr. st. wyciągu 4,5 km 1 g 10 min
5. Kukułcze Skały 5,5 km 1 g 30 min
6. Schr. "Pod Łabskim Szczytem" 6 km 1 g 40 min
7. St. TV nad Śnieżnymi Kotłami 8,5 km 2 g 40 min

- Odpoczynek, powrót do Szklarskiej Poręby
- Powrót do Jastrowca
- Obiadokolacja.
Nocleg 8: Chata Morgana

Dzień 9 - 08 wrzesień/ wtorek

Jastrowiec – Leszczyna - Wąwóz Myśluborski – Jastrowiec.....70km.

- Śniadanie
- Skansen górniczo – hutniczy w Leszczynie (dojazd 33km.)

Historycy zakładają, że już w XIII w. wydobywano i przetwarzano tu miedzionośne margle. Natomiast najstarsze dokumenty potwierdzające działalność górniczą w tej okolicy pochodzą z XIV w. Mówią one o tym, że w 1360 r. właściciel pobliskiej wsi Wilków otrzymał od księcia legnickiego Wacława przywilej poszukiwania i wybierania kruszców oraz rud metali na obszarze jego dóbr. Roboty górnicze rozwinęły się na szerszą skalę w XVI wieku. Kopalnie rudy miedzi powstawały niemal we wszystkich wioskach w pobliżu niecki leszczyńskiej, a ich ślady (sztolnie, szyby, żużel) zachowały się do naszych czasów.

W 1661 roboty górnicze próbował kontynuować Ludwik IV Legnicki. Prace ponownie wznowiono w latach 1736–40, ale największą sławę osada zyskała dzięki kopalni Ciche Szczęście (Stilles Glück), która istniała w okresie 1855–83. Wydobywano w niej rudy miedzi. W 1866 roku przy górniczym kompleksie zbudowano pierwsze piece hutnicze. W tym czasie z 5 ton rudy otrzymywano 130 kg kamienia miedziowego, który zawierał 61 kg czystej miedzi. Półprodukty z tutejszej wioski trafiały do hut Niemiec i Anglii. Pod koniec XIX wieku kopalnia upadła. W 1936 roku rozpoczęła się budowa nowej kopalni. Działała ona do 1974 pod nazwą Zakład Górniczy "Lena" i była połączona linią kolejową ze stacją Jerzmanice Zdrój, otwartą 15 maja 1951r.

- Jedziemy do Jawora (19km.) skąd ruszamy na pieszą wędrówkę „Wąwozem Myśluborskim”.
"Wąwóz Myśluborski", długość ścieżki 4,5 km, geologia, flora i krajobraz Pogórza.
 Położenie: wieś Myślubórz, Wąwóz Myśluborski, dolina potoku Jawornik
 Ścieżka dydaktyczno - przyrodnicza Wąwóz Myśluborski zaczyna się i kończy przed wejściem na Słoneczną Polanę. Przez ścieżkę prowadzi 12 tablic informacyjnych. Na trasie piękny wąwóz, zbudowany ze skał zieleńcowych, wydrążony przez potok Jawornik. Wąwóz Myśluborski i ścieżka dydaktyczna o tej samej nazwie to chyba najchętniej odwiedzane przez turystów miejsca w Parku Krajobrazowym Chełmy. Popularność tych miejsc bierze się zapewne z możliwości różnych form wypoczynku.

ŚCIEŻKA DYDAKTYCZNA "WĄWÓZ MYŚLIBORSKI"

- Powrót do Chaty Morgana.
- Czas wolny.
- Uroczysta obiadokolacja.
 Nocleg 9: Chata Morgana

Dzień 10 - 09 wrzesień/ środa

Jastrowiec – Wrocław – Toruń.....371km.

- Po śniadaniu o godz. 8:00 jedziemy do Wrocławia.(dojazd 88km.) na parking koło Panoramy Raławickiej.
- Dzielimy się na dwie grupy, jedni zwiedzają Panoramę Raławicką. Zwiedzanie trwa 30min. Bilet do Panoramy Raławickiej upoważnia także do zwiedzenia Muzeum Narodowego znajdującego się w pobliżu. Muzeum Narodowe we Wrocławiu ma jedną z najcenniejszych w Polsce i Europie kolekcji sztuki średniowiecznej.

- Druga grupa zwiedza samodzielnie. Na zwiedzanie mamy 3 godz.
- O godz. 13:00 opuszczamy Wrocław - jedziemy przez Kalisz, Konin.
- Na trasie obiad w **Bursztynowym Dworze/ Niedźwiady 51A** (122km. od Wrocławia, 5,5km. za Kaliszem przy wylocie na Konin – dojazd 2 godz.)
<http://bursztynowydwor.kalisz.pl/article/60/strona-4.html>
- Jedziemy do Torunia (159km.)
- Przyjazd do Torunia godz. 18:00 – 19:00.

Cena zawiera:

- przejazd 30-osobowym autobusem
- ubezpieczenie
- obiad w drodze powrotnej.
- 9 noclegów w „Chacie Morgana”
- wyżywienie: śniadania, obiadowe kolacje, 3 razy ognisko z kiełbaskami
- bilety wstępów
- opłaty za autostrady, parkingi
- noclegi i wyżywienie dla kierowcy